

Volkanizma ve Volkanik Tehlikeler *Volcanism and Volcanic Hazards*

Gonca GENÇALIOĞLU KUŞCU, Özgür KARAOĞLU

Son yıllarda dünyanın değişik bölgelerindeki volkanlardan tekrarlayan aktivite haberleri gelmekte, bu aktivitelerin bazıları yerelde bir kısmı ise bölgesel etkili olarak günlük hayatı etkilemektedir. Volkanik Patlama İndisi (yani VEI) 7 olan aktivite sıklığının her binyılda en az 1-2 olduğu bilinmektedir. Volkanoloji camiası 2022’de Pasifik’te meydana gelen Hunga Tonga-Hunga Ha’apai denizaltı aktivitesi özelinde volkanik tehlike ve risk kavramlarını ve küresel etkileri olabilecek bir sonraki büyük patlamaya ne kadar hazır olduğumuzu tartışmaktadır.

Ülkemizde doğal afet dendiğinde genellikle deprem, heyelan, taşkın, yangın gibi afetler akla gelmektedir. Aktif veya “uykuda” volkanlara sahip olan Türkiye’de volkanik aktivitenin bir doğal afet türü olarak pek anılmaması yakın tarihte volkanik aktivite ile karşı karşıya kalınmaması ile açıklanabilir. Ancak stratovolkanları besleyen sığ magma odalarının birkaç yüz bin yıl boyunca aktif olabildiği düşünüldüğünde ülkemizde gelecekte patlama potansiyeli olan volkanlar bulunmaktadır. Tehlike varlığının yanı sıra ülkemizin yüksek nüfusa sahip olması da maruziyet faktörünü de gündeme getirmektedir. Dolayısıyla tehlikenin farkında olunmaması volkanik riski ortadan kaldırmamaktadır ve en büyük risk, tehlikenin göz ardı edilmesidir.

Bu nedenlerle bu oturumda özellikle kurultayın bu yılki teması olan “Afet Dirençli Kentler” ile de uyumlu olarak, ülkemiz için volkanik tehdit ve risk çalışmalarını konu alan bildirimlerin sunulması teşvik edilmektedir.

In recent years, there have been reports of recurrent activity from volcanoes in different parts of the world, some with local and some with regional impacts on daily life. The frequency of activity with a Volcanic Explosivity Index (i.e VEI) of 7 is known to be at least 1-2 per millennium. The volcanology community has been discussing the concepts of volcanic hazard and risk, especially after the Hunga Tonga-Hunga Ha’apai submarine activity in the Pacific in 2022, and how prepared we are for the next major eruption that could have global impacts.

In Türkiye, earthquakes, landslides, floods and fires are usually considered when it comes to natural disasters. The fact that volcanic activity is not often mentioned as a type of natural disaster in a country which has active or "dormant" volcanoes, can be explained by the fact that volcanic activity has not been encountered recently. However, considering that shallow magma chambers that feed stratovolcanoes can be active for several hundred thousand years, there are volcanoes in Türkiye that have the potential to erupt in the future. In addition to the existence of hazard, the high population of our country also brings the exposure factor to the agenda. Therefore, not being aware of the hazard does not eliminate the volcanic risk and the biggest risk is ignoring the hazard.

Therefore, especially in line with this year's "Disaster Resilient Cities" theme of the congress, papers on volcanic threat and risk studies in Türkiye are encouraged to be presented in this session.